

OPŠTI

DIO

1. POJAM, FUNKCIJA I KARAKTERISTIKE KRIVIČNOG PRAVA Krivično pravo se može definisati kao sistem zakonskih pravnih propisa kojima se određuju krivična djela i krivične sankcije, kao i osnovi i uslovi za primjenu krivičnih sankcija prema učiniocima krivičnih djela u cilju zaštite ličnih sloboda i prava čovjeka, te drugih prava i društvenih vrijednosti zagarantovanih i zaštićenih Ustavom BiH i međunarodnim pravom. Ono predstavlja onaj dio pravnog sistema čija je osnovna funkcija zaštita društva od kriminaliteta, obezbjeđivanje uslova za zajednički život ljudi u društvu organizovanom u državi kao najvišem obliku društvene organizacije. Da bi se ta funkcija ostvarila, krivičnim pravom se određuje koja ljudska ponašanja predstavljaju krivična djela, koje krivične sankcije i pod kojim uslovima se mogu primjenjivati prema učiniocima takvih djela. Krivično pravo sadrži materijalni i formalni elemenat. Materijalni elemenat, tj. sadržinu krivičnog prava čini određivanje krivičnog djela, krivične odgovornosti i krivične sankcije u cilju ostvarenja zaštite. Formalni elemenat se ogleda u tome što se i krivična djela i krivične sankcije, kao i uslovi za njihovu primjenu mogu određivati samo zakonom, što znači da je krivično pravo zakonsko pravo. Materijalna karakteristika krivičnog prava sastoji se u njegovoj funkciji zaštite najznačajnijih društvenih dobara i vrijednosti određene države. Ta zaštita se ostvaruje propisivanjem, izricanjem i izvršavanjem sankcija koje imaju prinudni karakter, a koje se primjenjuju prema učiniteljima krivičnih djela kojima se povređuju ili ugrožavaju zaštićene vrijednosti. Krivično pravo ima za cilj ostvarenje dvije funkcije: statičku i dinamičku. Statička funkcija predstavlja zaštitu i osiguranje najznačajnijih društvenih dobara i vrijednosti od njihovog povređivanja ili ugrožavanja činjenjem krivičnih djela od strane pojedinaca ili grupa, tj. očuvanje postojećih odnosa, a dinamička funkcija sastoji se u praćenju dinamike i razvoja društvenih odnosa i učestvuje u njihovom mijenjanju i unapređivanju. Funkcija krivičnog prava BiH je osiguranje i zaštita ličnih sloboda i prava čovjeka, te drugih prava i društvenih vrijednosti koje su zagarantovane i zaštićene Ustavom BiH i međunarodnim pravom. Dva su osnovna objekta zaštite: čovjek i društvo, odnosno država. Krivično pravo se dijeli na: materijalno, procesno i izvršno. Materijalno predstavlja sistem zakonskih pravnih propisa kojima se određuje pojam i karakteristika krivičnih djela, sistem krivičnih sankcija i osnovni uslovi za utvrđivanje krivične odgovornosti i kažnjivosti. Procesno pravo kao sistem zakonskih pravnih propisa određuje pojam i vrste procesnih subjekata, procesna načela i tok krivičnog postupka. Izvršno krivično pravo određuje postupak, način i uslove izvršenja izrečenih krivičnih sankcija od strane krivičnog suda. Materijalno krivično pravo se dijeli na: opšte i posebno. Opšti dio materijalnog krivičnog prava uređuje osnovne pojmove i institute krivičnog prava uopšte: krivična djela, krivične odgovornosti i krivične sankcije. Posebni dio materijalnog krivičnog prava određuje pojam i karakteristike osnovnih privilegovanih i kvalifikovanih oblika i vidova ispoljavanja pojedinih krivičnih djela. Zavisno od izvora, krivično pravo se dijeli na: nacionalno (interno) i međunarodno. Izvori nacionalnog krivičnog prava su: domaći krivični zakoni (KZ RS, KZ FBiH, KZ BiH, KZ Distrikt Brčko), a izvori međunarodnog krivičnog prava su: međunarodni pravni akti (Statut Haškog tribunala, Statuti tribunala za: Ruandu, Siera Leone, Istočni Timur, Irak...). Nacionalno krivično pravo se može podijeliti na osnovno i dopunsko. Osnovno krivično pravo je sadržano u krivičnim zakonima, dok dopunsko ili sporedno krivično pravo čine krivičnopravne odredbe sadržane u drugim zakonima koji uređuju odnose u drugim oblastima prava. 2. IZVORI KRIVIČNOG PRAVA (pojam, vrste, značaj) Izvore krivičnog prava možemo podijeliti na: materijalne i formalne. Pod izvorom krivičnog zakona u formalnom smislu podrazumjevaju se pravni akti koji sadrže krivičnopravne norme kojima se određuju krivična djela i krivične sankcije. U materijalnom smislu izvor krivičnog prava predstavljaju društveni odnosi regulisani putem krivičnopravnih normi. Osnovni, glavni izvor krivičnog prava, koje se zasniva na načelu zakonitosti krivičnog djela i kazne, jeste zakon. Najznačajniji izvor krivičnog prava kod nas je krivični zakon ili krivični zakoni. Na nivou BiH to je krivični zakon BiH, u entitetima KZRS i KZFBiH, a u Brčko Distriktu - KZ Brčko Distrikta. Pored zakona se

kao posredni i dopunski izvori mogu javljati i drugi pisani propisi. Oni imaju karakter izvora krivičnog zakona samo kada se zakon na njih poziva, a to su: normativni akti državnih organa, međunarodni ugovori, običajno pravo, sudska praksa i pravna nauka. ZAKON je osnovni i glavni izvor u krivičnom pravu BiH. Krivična djela i krivične sankcije mogu biti određene samo zakonom. Osnovni izvor krivičnog prava je krivični zakon. Taj osnovni izvor u BiH čine četiri krivična zakona: KZBiH, KZRS, KZFBiH i KZ Distrikta Brčko. Pored osnovnog krivičnog prava postoji i

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com